

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร การถือครองและการใช้ที่ดิน ภาวะการผลิต ภาวะการผลิตสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์เพื่อขาย และรายได้นอกฟาร์ม

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินดังนี้

2.1 สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

2.2 การอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.3 การปรับปรุงบำรุงดิน

2.4 การจัดระบบชลประทาน

2.5 การส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

1.1 เพศ

เกษตรกร จำนวน 108 คน เป็นชายร้อยละ 65.7 เป็นหญิงร้อยละ 34.3 (ตามตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
ชาย	71	65.7
หญิง	37	34.3
รวม	108	100

1.2 อายุ

เกษตรกรส่วนมากมีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.8 น้อยที่สุดมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี และมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยมีอายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 72 ปี มีอายุเฉลี่ย 43.41 ปี (ตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกร

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
20 - 30	12	11.1
31 - 40	41	38.0
41 - 50	29	26.8
51 - 60	14	13.0
มากกว่า 60	12	11.1
รวม	108	100

$$\text{อายุต่ำสุด} = 21 \text{ ปี} \quad \text{อายุสูงสุด} = 72 \text{ ปี} \quad \bar{X} = 43.41 \text{ ปี}$$

1.3 ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนมากมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ป.1 - ป.6 หรือ ป.1 - ป.7 คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาอยู่ในระดับ ม.1 - ม.3 หรือ มศ.1 - มศ.3 คิดเป็นร้อยละ 2.8 น้อยที่สุด คือ สูงกว่า ม.3 หรือ มศ.3 คิดเป็นร้อยละ 0.9 (ตามตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
- ป.1 - ป.6 หรือ ป.1 - ป.7	104	96.3
- ม.1 - ม.3 หรือ มศ.1 - มศ.3	3	2.8
- สูงกว่า ม.3 หรือ มศ.3	1	0.9
รวม	108	100

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกร จำนวน 108 ครัวเรือน มีสมาชิกทั้งหมด 373 คน ในครัวเรือนมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 1 - 7 คน ครัวเรือนส่วนมากมีสมาชิกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมามีสมาชิกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 สมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุดจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 (ตามตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกต่อครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	ร้อยละ
1	9	9	8.3
2	17	34	15.7
3	27	81	25.0
4	36	144	33.3
5	11	55	10.2
6	6	36	5.6
7	2	14	1.9
รวม	108	373	100

1.5 การทำงาน

จำนวนสมาชิกทั้งหมด 373 คน ส่วนมากทำงานในไร่นา คิดเป็นร้อยละ 52.5 โดยเฉลี่ย 1.82 คนต่อครัวเรือน รองลงมาไม่ได้ทำงาน (กำลังเล่าเรียน) คิดเป็นร้อยละ 22.0 โดยเฉลี่ย 0.75 คนต่อครัวเรือน น้อยที่สุดไม่ได้ทำงาน (เด็ก,คนชรา) คิดเป็นร้อยละ 12.1 โดยเฉลี่ย 0.42 คนต่อครัวเรือน (ตามตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการทำงาน

การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	\bar{X}
ทำงานในไร่นา	196	52.5	1.82
ทำงานนอกไร่นา	50	13.4	0.46
ทำงานไม่ได้ (เด็ก,คนชรา)	45	12.1	0.42
ไม่ได้ทำงาน (กำลังเล่าเรียน)	82	22.0	0.75
รวม	373	100	3.45

1.6 การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร

เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันการเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา กลุ่มส่งเสริมการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 25.0 น้อยที่สุดคือ สมาชิกโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 5.6 (ตามตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ร้อยละของการเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

สถาบันเกษตรกร	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
- ไม่ได้เป็นสมาชิก	14	13.0
- เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร กลุ่มต่าง ๆ ดังนี้		
- กลุ่มส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร, กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร, กลุ่มยุวเกษตรกร	27	25.0
- กลุ่มสถาบันการเงิน ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	43	39.8
- สมาชิกโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน	6	5.6
- กลุ่มที่จัดตั้งดำเนินการ โดยเกษตรกรเอง ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน, กลุ่มอาชีพนกิจ, กลุ่มผู้ใช้น้ำ	18	16.6
รวม	108	100

1.7 การถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนมากมีที่ดินเป็นของตนเอง โดยค่าเฉลี่ยของการใช้ที่ดิน ทำนา 3 ปีที่แล้ว 2.03 ไร่ ปีที่ผ่านมา 2.05 ไร่ ทำไร่ 3 ปีที่แล้ว 1.91 ไร่ ปีที่ผ่านมา 1.92 ไร่ ทำสวน 3 ปีที่แล้ว 2.25 ไร่ ปีที่ผ่านมา 2.06 ไร่ ที่อยู่อาศัย 3 ปีที่แล้ว 0.49 ไร่ ปีที่ผ่านมา 0.56 ไร่ (ตามตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินของเกษตรกร

การใช้ที่ดิน	ค่าเฉลี่ยการถือครองที่ดิน (ไร่)			
	ของตนเอง		เช่า	
	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
ทำนา	2.03	2.05	0.20	0.18
ทำไร่	1.91	1.92	0.19	0.19
ทำสวน	2.25	2.06	0.11	0.11
ที่อยู่อาศัย	0.49	0.56	-	-

1.8 การไ้ที่ดิน

เกษตรกรส่วนมากไ้ที่ดินในการทำนา ทำไร่ และทำสวน อยู่ระหว่าง 0 - 1 ไร่ ซึ่งไ้ในการ ทำนามากที่สุด 0 - 1 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว ร้อยละ 52.7 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมา 2 - 5 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 38.0 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 38.9 น้อยที่สุด คือ มากกว่า 10 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้วและปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 1.9 ทำไร่มากที่สุด 0 - 1 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้วและปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมา 2 - 5 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้วและปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 38.0 น้อยที่สุด คือ มากกว่า 10 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้วและปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 1.9 ทำสวนมากที่สุด 0 - 1 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 55.5 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมา 2 - 5 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 30.6 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 28.6 น้อยที่สุด คือ มากกว่า 10 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 6.5 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 4.6 ที่อยู่อาศัยมากที่สุด 2 - 5 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 75.9 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมา 0 - 1 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 23.2 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 22.2 น้อยที่สุด คือ 6 - 10 ไร่ โดย 3 ปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 0.9 (ตามตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ร้อยละของการไ้ที่ดินของเกษตรกร

การไ้ ที่ดิน	จำนวนที่ดิน (ไร่)							
	0 - 1		2 - 5		6 - 10		มากกว่า 10	
	3ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา	3ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา	3ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา	3ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
ทำนา	52.7	51.8	38.0	38.9	7.4	7.4	1.9	1.9
ทำไร่	54.5	54.5	38.0	38.0	5.6	5.6	1.9	1.9
ทำสวน	55.5	58.5	30.6	28.6	7.4	8.3	6.5	4.6
ที่อยู่ อาศัย	23.2	22.2	75.9	77.8	0.9	-	-	-

1.9 พื้นที่ในการทำการเกษตร

โดยเฉลี่ยเกษตรกรส่วนมากใช้ที่ดินในการปลูกข้าวมากที่สุด ซึ่ง 3 ปีที่แล้ว 2.52 ไร่ ปีที่ผ่านมา 2.26 ไร่ รองลงมาคือกระเทียม 3 ปีที่แล้ว 1.28 ไร่ ปีที่ผ่านมา 1.35 ไร่ น้อยที่สุดคือ พริก 3 ปีที่แล้วและปีที่ผ่านมา 0.14 ไร่ (ตามตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของพื้นที่ในการทำการเกษตรแยกตามชนิดของพืช (ไร่)

ชนิดพืชที่ปลูก	ปีที่ปลูก	
	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
ข้าว	2.52	2.26
ข้าวโพด	0.70	0.73
ถั่วเหลือง	0.57	0.57
มันฝรั่ง	0.23	0.23
กระเทียม	1.28	1.35
พริก	0.14	0.14
ลำไย	0.56	0.56
มะม่วง	0.99	1.01

1.10 ผลผลิตของพืชแต่ละชนิด

โดยเฉลี่ยผลผลิตของพืชแต่ละชนิดต่อไร่ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 3 ปีที่แล้ว โดยข้าว 3 ปีที่แล้ว 341.71 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 398.58 กิโลกรัมต่อไร่ ข้าวโพด 3 ปีที่แล้ว 148.59 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 158.53 กิโลกรัมต่อไร่ ถั่วเหลือง 3 ปีที่แล้ว 72.13 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 86.74 กิโลกรัมต่อไร่ มันฝรั่ง 3 ปีที่แล้ว 138.89 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 237.04 กิโลกรัมต่อไร่ กระเทียม 3 ปีที่แล้ว 377.08 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 434.95 กิโลกรัมต่อไร่ พริก 3 ปีที่แล้ว และปีที่ผ่านมา 4.94 กิโลกรัมต่อไร่ ลำไย 3 ปีที่แล้ว 51.22 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 55.14 กิโลกรัมต่อไร่ มะม่วง 3 ปีที่แล้ว 19.19 กิโลกรัมต่อไร่ ปีที่ผ่านมา 19.76 กิโลกรัมต่อไร่ (ตามตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยผลผลิตของพืชแต่ละชนิด (กิโลกรัมต่อไร่)

ชนิดพืชที่ปลูก	ปีที่ปลูก	
	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
ข้าว	341.71	398.58
ข้าวโพด	148.59	158.53
ถั่วเหลือง	72.13	86.74
มันฝรั่ง	138.89	237.04
กระเทียม	377.08	434.95
พริก	4.94	4.94
ลำไย	51.22	55.14
มะม่วง	19.19	19.76

1.11 รายได้ผลผลิตจากพืช

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก 3 ปีที่แล้ว โดยรายได้เฉลี่ยจากข้าว 3 ปีที่แล้ว 4824.62 บาท ปีที่ผ่านมา 5386.21 บาท ข้าวโพด 3 ปีที่แล้ว 915.19 บาท ปีที่ผ่านมา 1039.14 บาท ถั่วเหลือง 3 ปีที่แล้ว 2660.11 บาท ปีที่ผ่านมา 2902.61 บาท มันฝรั่ง 3 ปีที่แล้ว 2321.67 บาท ปีที่ผ่านมา 2416.67 บาท กระเทียม 3 ปีที่แล้ว 21727.44 บาท ปีที่ผ่านมา 23736.11 บาท พริก 3 ปีที่แล้ว และปีที่ผ่านมา 148.15 บาท ลำไย 3 ปีที่แล้ว 1250.06 บาท ปีที่ผ่านมา 2101.85 บาท มะม่วง 3 ปีที่แล้ว 329.63 บาท ปีที่ผ่านมา 625.93 บาท (ตามตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของรายได้ผลผลิตจากพืชต่อปี

ชนิดพืชที่ปลูก	ปีที่ปลูก	
	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
ข้าว	4824.62	5386.21
ข้าวโพด	915.19	1039.14
ถั่วเหลือง	2660.11	2902.61
มันฝรั่ง	2321.67	2416.67
กระเทียม	21727.44	23736.11
พริก	148.15	148.15
ลำไย	1250.06	2101.85
มะม่วง	329.63	625.93

1.12 รายได้ของครัวเรือน

รายได้เฉลี่ยต่อปีของเกษตรกรได้จากการปลูกพืชมากที่สุด โดย 3 ปีที่แล้ว 34176.87 บาท ปีที่ผ่านมา 38356.67 บาท จากสัตว์ 3 ปีที่ผ่านมา 62.96 บาท ปีที่ผ่านมา 74.07 บาท รายได้นอกฟาร์ม 3 ปีที่แล้ว 15852.78 บาท ปีที่ผ่านมา 17912.04 บาท รายได้โดยรวม 3 ปีที่แล้ว 50092.61 บาท ปีที่ผ่านมา 56342.78 บาท (ตามตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี

รายได้	3 ปีที่แล้ว	ปีที่ผ่านมา
พืช	34176.87	38356.67
สัตว์	62.96	74.07
นอกฟาร์ม	15852.78	17912.04
รวมทั้งหมด	50092.61	56342.78

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

2.1 สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

2.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เกษตรกรส่วนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยได้รับแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 83.3 เข้าร่วมประชุมรับฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการใช้แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 74.1 ได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 78.7 เลือกปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ตามแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 77.8 ผลผลิตที่ได้รับได้ผลดีและเหมาะสมจากการปลูกพืชตามแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 78.7 (ตามตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร

กิจกรรม	ได้รับ (เข้าร่วม)		ไม่ได้รับ (ไม่เข้าร่วม)	
	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ
1. การได้รับแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	90	83.3	18	16.7
2. การเข้าร่วมประชุมรับฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการใช้แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	80	74.1	28	25.9
3. การได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	85	78.7	23	21.3
4. การเลือกปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ตามแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	84	77.8	24	22.2
5. ผลผลิตที่ได้รับได้ผลดีและเหมาะสมจากการปลูกพืชตามแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	85	78.7	23	21.3

2.1.2 การได้รับประโยชน์ในการปลูกพืช โดยคำนึงถึงแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ

เกษตรกรส่วนมาก ได้รับประโยชน์ในการปลูกพืชโดยคำนึงถึงแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินและพืช ดังนี้ สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.0 ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพสูง ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 36.1 สามารถลดการชะล้างพังทลายของดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.5 เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.4 ไม่สามารถขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกได้มาก คิดเป็นร้อยละ 51.9 โดยเฉลี่ยเกษตรกรได้รับประโยชน์ในการปลูกพืชโดยคำนึงถึงแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืช อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสามารถขยายพื้นที่เพาะปลูก ได้รับประโยชน์ในระดับน้อย (ตามตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการได้รับประโยชน์ในการปลูกพืช โดยคำนึงถึงแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ

การได้รับประโยชน์	ร้อยละ				รวม	\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ			
1. สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง	38.0	34.3	13.8	13.9	100	1.96	ปานกลาง
2. ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพสูง	36.1	33.3	25.0	5.6	100	2.00	ปานกลาง
3. สามารถลดการชะล้างพังทลายของดิน	43.5	33.3	13.9	9.3	100	2.11	ปานกลาง
4. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน	44.4	40.7	8.4	6.5	100	2.23	ปานกลาง
5. สามารถขยายพื้นที่ปลูกได้มาก	1.9	28.7	17.5	51.9	100	0.81	น้อย

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.75

0.76 - 1.50

1.51 - 2.25

2.26 - 3.00

การแปลความ

ไม่ได้รับประโยชน์

ได้รับประโยชน์น้อย

ได้รับประโยชน์ปานกลาง

ได้รับประโยชน์มาก

2.1.3 ปัญหาในการปลูกพืช โดยคำนึงถึงแผนที่ความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ

เกษตรกรส่วนมาก มีปัญหาในการปลูกพืชโดยคำนึงถึงแผนที่ความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ ดังนี้ ไม่มีปัญหาผลผลิตต่ำและคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด คิดเป็นร้อยละ 32.4 ขาดแคลนเงินทุน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.4 ขาดแคลนเครื่องจักรกล ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.3 ขาดแรงงาน ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.3 ไม่มีปัญหาขาดแหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ไม่มีปัญหาด้านความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับคุณสมบัติของดินและชนิดพืชที่ปลูก คิดเป็นร้อยละ 31.5 โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีปัญหาในการปลูกพืชโดยคำนึงถึงแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นมีปัญหาการขาดแคลนเงินทุน และการขาดแคลนเครื่องจักรกล อยู่ในระดับปานกลาง (ตามตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของปัญหาในการปลูกพืช โดยคำนึงถึงแผนที่ความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ

ปัญหาในการปลูกพืช	ร้อยละ				รวม	\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
1. ผลผลิตต่ำและคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด	19.4	17.6	30.6	32.4	100	1.24	น้อย
2. ขาดแคลนเงินทุน	45.4	7.4	20.4	26.9	100	1.71	ปานกลาง
3. ขาดแคลนเครื่องจักรกล	46.3	7.4	15.7	30.6	100	1.69	ปานกลาง
4. ขาดแรงงาน	25.0	19.4	34.3	21.3	100	1.48	น้อย
5. ขาดแหล่งน้ำ	22.2	19.4	26.9	31.5	100	1.32	น้อย
6. ไม่มีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับคุณสมบัติของดินและชนิดพืชที่ปลูก	19.4	28.7	20.4	31.5	100	1.36	น้อย

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความ
	0.00 - 0.75	ไม่มีปัญหา
	0.76 - 1.50	มีปัญหาน้อย
	1.51 - 2.25	มีปัญหাপานกลาง
	2.26 - 3.00	มีปัญหามาก

2.2 การอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.2.1 การได้ประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ของโครงการพัฒนาที่ดินที่
มาดำเนินการ

เกษตรกรส่วนมาก ได้ประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของ
โครงการพัฒนาที่ดินมาดำเนินการ ดังนี้ ได้ประโยชน์จากคันดินกั้นน้ำ ในระดับมาก คิดเป็น
ร้อยละ 38.9 ทางลำเลียงในไร่นา ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 39.8 คูรับน้ำรอบเขา ใน
ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.7 บ่อกักตะกอนดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.8 คันดิน
ปลูกไม้ผลและพืชคลุมดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.3 การใช้แถบพืช (กระถิน,
มะแฮะ) เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 39.8 การจัดทำแปลงสาธิต
การอนุรักษ์ดินและน้ำ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64.8 การปลูกพืชแบบผสมผสาน ใน
ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 32.4 โดยเฉลี่ยเกษตรกรได้ประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดิน
และน้ำของโครงการพัฒนาที่ดินมาดำเนินการ ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดทำแปลงสาธิต
การอนุรักษ์ดินและน้ำ อยู่ในระดับมาก (ตามตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการได้ประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ของ
โครงการพัฒนาที่ดินมาดำเนินการ

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ	ร้อยละ				Σ	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ		
1. คันดินกั้นน้ำ	38.9	30.6	20.4	10.2	100	ปานกลาง
2. ทางลำเลียงในไร่นา	39.8	33.3	17.6	9.3	100	ปานกลาง
3. คูรับน้ำรอบเขา	41.7	37.8	24.1	6.5	100	ปานกลาง
4. บ่อกักตะกอนดิน	52.8	23.1	19.4	3.7	100	ปานกลาง
5. คันดินปลูกไม้ผลและพืชคลุมดิน	46.3	24.1	18.5	11.1	100	ปานกลาง
6. การใช้แถบพืช(กระถิน,มะแฮะ) เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	39.8	28.7	22.2	9.3	100	ปานกลาง
7. การจัดทำแปลงสาธิตการอนุรักษ์ ดินและน้ำ	64.8	20.4	9.3	5.6	100	มาก
8. การปลูกพืชแบบผสมผสาน	32.4	32.4	19.4	15.7	100	ปานกลาง

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.75

0.76 - 1.50

1.51 - 2.25

2.26 - 3.00

การแปลความ

ไม่ได้รับประโยชน์

ได้รับประโยชน์น้อย

ได้รับประโยชน์ปานกลาง

ได้รับประโยชน์มาก

2.2.2 ลำดับความต้องการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก

เกษตรกรส่วนมากต้องการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังนี้ บ่อตักตะกอนดิน เป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 39.8 ทางลำเลียงในไร่-นา เป็นลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 38.8 คันดินกักน้ำและปรับพื้นที่รูปแปลงนา เป็นลำดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 35.1 พันธุ์ไม้ยืนต้นและเมล็ดพันธุ์สำหรับการปลูกแถบพืชป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เป็นลำดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 33.3 คูรับน้ำรอบเขา เป็นลำดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 53.7 โดยเฉลี่ยเกษตรกรต้องการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในเรื่องบ่อตักตะกอนดิน คันดินกักน้ำและการปรับพื้นที่รูปแปลงนา อยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องทางลำเลียงในไร่ - นา พันธุ์ไม้ยืนต้นและเมล็ดพันธุ์สำหรับการปลูกแถบพืชป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และคูน้ำรอบเขา อยู่ในระดับปานกลาง (ตามตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของลำดับความต้องการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่
เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก

ลำดับความต้องการ มาตรการ	ร้อยละ					รวม	\bar{X}	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. บ่อกักตะกอนดิน	18.5	39.8	17.6	22.2	1.9	100	3.51	มาก
2. ทางลำเลียงในไร่-นา	5.6	20.4	29.6	38.8	5.6	100	2.81	ปานกลาง
3. คันดินกักน้ำและการปรับพื้นที่ รูปแปลงนา	23.2	25.0	35.1	11.1	5.6	100	3.49	มาก
4. พันธุ์ไม้ยืนต้นและเมล็ดพันธุ์ สำหรับการปลูกแถบพืช ป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน	19.5	13.9	12.9	20.4	33.3	100	2.66	ปานกลาง
5. คูรับน้ำรอบเขา	33.3	1.0	4.6	7.4	53.7	100	2.53	ปานกลาง

หมายเหตุ : ลำดับความต้องการ

ลำดับความต้องการ 1 หมายถึง

มีความต้องการมากที่สุด

ลำดับความต้องการ 2 หมายถึง

มีความต้องการมาก

ลำดับความต้องการ 3 หมายถึง

มีความต้องการปานกลาง

ลำดับความต้องการ 4 หมายถึง

มีความต้องการน้อย

ลำดับความต้องการ 5 หมายถึง

มีความต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

การแปลความ

1.00 - 1.80

มีความต้องการน้อยที่สุด

1.81 - 2.60

มีความต้องการน้อย

2.61 - 3.40

มีความต้องการปานกลาง

3.41 - 4.20

มีความต้องการมาก

4.21 - 5.00

มีความต้องการมากที่สุด

2.2.3 การได้รับความรู้เกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ จากวิธีการประชุม
คิดเป็นร้อยละ 38.0 วิธีการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 25.9 วิธีการสาธิต คิดเป็นร้อยละ 9.2
และไม่เคยได้รับความรู้ คิดเป็นร้อยละ 26.9 (ตามตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ร้อยละของการได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

การได้รับความรู้โดยวิธี	จำนวนครั้ง	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
การฝึกอบรม			(25.8)
	1	6	5.5
	2	22	20.4
การสาธิต			(9.2)
	1	2	1.8
	2	8	7.4
การประชุม			(38.0)
	1	19	17.6
	2	22	20.4
ไม่ได้รับความรู้		29	26.9
รวม		108	100

2.2.4 ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เกษตรกรส่วนมากเห็นด้วยกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่มีอยู่ในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 92.6 ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.4 (ตามตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ร้อยละของความเห็นด้วยกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่มีอยู่ในพื้นที่

ความคิดเห็น	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
เห็นด้วย	100	92.6
ไม่เห็นด้วย	8	7.4
รวม	108	100

2.2.5 การช่วยรักษา คูแฉะ ซ่อมแซมมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เกษตรกรส่วนมากรักษา คูแฉะ ซ่อมแซมมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 67.6 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 32.4 (ตามตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ร้อยละของการช่วยรักษา คูแฉะ ซ่อมแซมมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่อยู่ในพื้นที่

การช่วยดูแล รักษา	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
1. รักษา , คูแฉะ	73	67.6
2. ไม่แน่ใจ	35	32.4
3. ไม่รักษา	-	-
รวม	108	100

2.2.6 การได้รับประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เกษตรกรส่วนมากได้รับประโยชน์ จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังนี้ ทำให้ดินดีขึ้น ชุ่มชื้น ช่วยกักเก็บน้ำและปุ๋ย อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 55.6 มีน้ำใช้ในการเกษตร อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.0 ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.4 การเดินทางและขนส่งสะดวก อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.9 มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.9 โดยเฉลี่ยเกษตรกรได้รับประโยชน์จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในระดับมาก คือ ทำให้ดินดีขึ้น ชุ่มชื้น ช่วยกักเก็บน้ำและปุ๋ย การเดินทางและขนส่งสะดวก ส่วนมีน้ำใช้ในการเกษตร ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง (ตามตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการได้รับประโยชน์ จากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ของเกษตรกร

การได้รับประโยชน์	ร้อยละ				รวม	\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ			
1. ทำให้ดินดีขึ้น ชุ่มชื้นช่วยกักเก็บน้ำและปุ๋ย	55.6	23.1	15.7	5.6	100	2.27	มาก
2. มีน้ำใช้ในการเกษตร	38.0	24.1	23.1	14.8	100	1.84	ปานกลาง
3. ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	45.4	19.4	18.5	16.7	100	1.93	ปานกลาง
4. การเดินทางและขนส่งสะดวก	63.9	18.5	9.3	8.3	100	2.38	มาก
5. มีรายได้เพิ่มมากขึ้น จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น	50.9	23.1	16.7	9.3	100	2.16	ปานกลาง

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความ
	0.00 - 0.75	ไม่ได้รับประโยชน์
	0.76 - 1.50	ได้รับประโยชน์น้อย
	1.51 - 2.25	ได้รับประโยชน์ปานกลาง
	2.26 - 3.00	ได้รับประโยชน์มาก

2.2.7 การดูแลของเจ้าหน้าที่ หลังจากเกษตรกรได้รับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรส่วนมากได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่ หลังจากที่ได้รับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 74.1 ไม่เคยได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 25.9 (ตามตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ร้อยละของการดูแลของเจ้าหน้าที่ หลังจากเกษตรกรได้รับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่

การเยี่ยมเยือนของเจ้าหน้าที่	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
ไม่เคย	28	25.9
เคย	80	74.1
รวม	108	100

2.2.8 การนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เกษตรกรได้รับมา และสามารถนำไปใช้ด้วยตนเอง

เกษตรกรส่วนมาก นำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับและสามารถนำไปใช้ด้วยตนเอง ดังนี้ คันดินกั้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 58.3 การปลูกแถบพืช เช่น หญ้าแฝก, กระจง, มะเสะ คิดเป็นร้อยละ 83.3 การปลูกพืชคลุมดิน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ซ่อมคันดิน คิดเป็นร้อยละ 53.7 โดยเฉลี่ยเกษตรกรสามารถนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับและสามารถนำไปใช้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับที่สามารถทำได้ในทุกเรื่อง (ตามตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่เกษตรกรได้รับและสามารถนำไปใช้ด้วยตนเอง

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ	ร้อยละ			\bar{X}	แปลผล
	ทำได้	ทำไม่ได้	รวม		
1. คันดินกั้นน้ำ	58.3	41.7	100	0.58	ทำได้
2. การปลูกแถบพืช เช่น หญ้าแฝก, กระจง, มะเสะ	83.3	16.7	100	0.83	ทำได้
3. การปลูกพืชคลุมดิน	78.7	21.3	100	0.79	ทำได้
4. ซ่อมคันดิน	53.7	46.3	100	0.54	ทำได้

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.50

0.51 - 1.00

การแปลความ

ทำไม่ได้

ทำได้

2.2.9 การไม่สามารถนำมามาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำไปใช้ได้ด้วยตนเอง

เกษตรกรไม่สามารถนำมามาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำไปใช้ได้ด้วยตนเอง มีปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้ ขาดเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 98.1 ขาดเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 98.1 การขาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 24.1 ไม่มีความรู้ทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 12.0 ไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 38.0 โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีปัญหาไม่สามารถนำมามาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำไปใช้ได้ด้วยตนเองในเรื่องขาดเงินทุน และขาดเครื่องจักร ส่วนในเรื่องขาดแรงงาน ไม่มีความรู้ทางวิชาการ และไม่มีเวลา ไม่มีปัญหา (ตามตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการไม่สามารถนำมามาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำไปใช้ได้ด้วยตนเอง

สาเหตุ	ร้อยละ			\bar{X}	แปลผล
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา	รวม		
1. ขาดเงินทุน	98.1	1.9	100	0.98	มีปัญหา
2. ขาดเครื่องจักร	98.1	1.9	100	0.98	มีปัญหา
3. ขาดแรงงาน	24.1	75.9	100	0.24	ไม่มีปัญหา
4. ไม่มีความรู้ทางวิชาการ	12.0	88.0	100	0.12	ไม่มีปัญหา
5. ไม่มีเวลา	38.0	62.0	100	0.38	ไม่มีปัญหา

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.50

0.51 - 1.00

การแปลความ

ไม่มีปัญหา

มีปัญหา

2.3 การปรับปรุงบำรุงดิน

2.3.1 การได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด

เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด โดยวิธีการประชุม คิดเป็นร้อยละ 41.6 การฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 16.7 การสาริต คิดเป็นร้อยละ 11.1 ไม่ได้รับความรู้ คิดเป็นร้อยละ 30.6 (ตามตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ร้อยละการได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด

ได้รับความรู้โดยวิธี	จำนวนครั้ง	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
การฝึกอบรม			(16.7)
	1	2	1.9
	2	7	6.5
	3	9	8.3
การสาริต			(11.1)
	1	2	1.9
	2	5	4.6
	3	5	4.6
การประชุม			(41.6)
	1	2	1.9
	2	29	26.8
	3	14	12.9
ไม่ได้รับความรู้		33	30.6
รวม		108	100

2.3.2 ความเห็นเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอก ในการบำรุงดิน

เกษตรกรส่วนมากเห็นด้วยกับการใช้ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอกในการบำรุงดิน คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมาไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.4 ส่วนน้อยไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 4.6 โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็น เห็นด้วย (ตามตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นด้วย เกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอก ในการบำรุงดิน

ความคิดเห็น	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ	\bar{X}	แปลผล
เห็นด้วย	95	88.0	1.81	เห็นด้วย
ไม่แน่ใจ	5	4.6		
ไม่เห็นด้วย	8	7.4		
รวม	108	100		

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.66

0.67 - 1.32

1.33 - 2.00

การแปลความ

ไม่เห็นด้วย

ไม่แน่ใจ

เห็นด้วย

2.3.3 การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอกในการเพาะปลูก

เกษตรกรส่วนมากใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอกในการเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 75.0 ที่เหลือไม่ใช่เนื่องจาก ขาดเงินทุนในการทำปุ๋ย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.4 รองลงมา คือ ขาดวัตถุดิบในการทำปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 4.6 ไม่มีความรู้ทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 4.6 ไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 2.8 น้อยที่สุด คือ ขาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 1.9 (ตามตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ร้อยละของการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอกในการเพาะปลูก

การใช้ปุ๋ย	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
ใช่	81	75.0
ไม่ใช่ เพราะ		
- ขาดเงินทุนในการทำปุ๋ย	8	7.4
- ขาดเครื่องจักรกล	4	3.7
- ขาดแรงงาน	2	1.9
- ขาดวัตถุดิบในการทำปุ๋ย	5	4.6
- ไม่มีความรู้ทางวิชาการ	5	4.6
- ไม่มีเวลา	3	2.8
รวม	108	100

2.4 การจัดระบบชลประทาน

2.4.1 การได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำจากระบบชลประทาน

เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำจากระบบชลประทาน โดยวิธีการประชุม คิดเป็นร้อยละ 62.0 การฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 4.6 การสาธิต คิดเป็นร้อยละ 3.8 ไม่ได้รับความรู้คิดเป็นร้อยละ 29.6 (ตามตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ร้อยละของการได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำจากระบบชลประทาน

ได้รับความรู้โดยวิธี	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
การฝึกอบรม			(4.6)
	-	1	-
	5	2	4.6
	-	3	-
การสาธิต			(3.8)
	2	1	1.9
	2	2	1.9
	-	3	-
การประชุม			(62.0)
	2	1	1.9
	36	2	33.3
	29	3	26.8
ไม่ได้รับความรู้	32		29.6
รวม	108		100

2.4.2 การได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากคลองชลประทาน

เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากคลองชลประทาน ดังนี้ ไม่สามารถขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 37.0 สามารถเพิ่มจำนวนครั้งในการเพาะปลูกมากขึ้น ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.4 มีปริมาณน้ำสำหรับการทำการเกษตรเพียงพอและตรงกับเวลาที่ต้องการ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.7 สามารถลดต้นทุนการผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำมันในการใช้เครื่องสูบน้ำ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยเฉลี่ยเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากคลองชลประทาน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่อง สามารถขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (ตามตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากคลองชลประทาน

การได้รับประโยชน์	ร้อยละ				รวม	\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ			
1. สามารถขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น	6.5	23.1	33.3	37.0	100	0.99	น้อย
2. สามารถเพิ่มจำนวนครั้งในการเพาะปลูกมากขึ้น	14.8	45.4	25.0	14.8	100	1.60	ปานกลาง
3. มีปริมาณน้ำสำหรับการทำการเกษตรเพียงพอและตรงกับเวลาที่ต้องการ	17.6	41.7	25.0	15.7	100	1.61	ปานกลาง
4. สามารถลดต้นทุนการผลิต เช่น ค่าแรงงานค่าน้ำมันในการใช้เครื่องสูบน้ำ	12.0	50.0	21.3	16.7	100	1.57	ปานกลาง

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความ
	0.00 - 0.75	ไม่ได้รับประโยชน์
	0.76 - 1.50	ได้รับประโยชน์น้อย
	1.51 - 2.25	ได้รับประโยชน์ปานกลาง
	2.26 - 3.00	ได้รับประโยชน์มาก

2.4.3 การดูแลรักษา ซ่อมแซมคลองชลประทาน ที่มีอยู่ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

เกษตรกรส่วนมากดูแล รักษา ซ่อมแซมคลองชลประทานที่มีอยู่ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมา ไม่รักษา คิดเป็นร้อยละ 12.0 น้อยที่สุด คือ ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับ การรักษา คูแฉ (ตามตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการดูแลรักษา ซ่อมแซมคลองชลประทานที่มีอยู่ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ความคิดเห็น	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ	\bar{X}	แปลผล
รักษา, คูแฉ	83	76.9	1.65	รักษา,คูแฉ
ไม่แน่ใจ	12	11.1		
ไม่รักษา	13	12.0		
รวม	108	100		

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.66

0.67 - 1.32

1.33 - 2.00

การแปลความ

ไม่รักษา

ไม่แน่ใจ

รักษา,คูแฉ

2.4.4 การมีปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทานของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนมากไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้น้ำในระบบชลประทาน ดังนี้ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 38.0 ระยะเวลาในการจัดสรรน้ำไม่สัมพันธ์กับ ระยะเวลาที่ต้องการใช้น้ำในการเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 37.0 การจัดสรรน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.1 ขาดความรู้ทางวิชาการในการใช้น้ำที่เหมาะสมสำหรับพืชที่ปลูก คิดเป็นร้อยละ 52.8 ทำเลที่ตั้งของพื้นที่เพาะปลูกไม่สามารถรับน้ำจากคลองชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 36.1 แต่มีปัญหาด้านเงินทุน, เครื่องจักรกล ในการพัฒนาขยายคลองส่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.3 โดยเฉพาะเกษตรกรมีปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทาน อยู่ในระดับน้อยในทุกเรื่อง ยกเว้นขาดเงินทุน, เครื่องจักรกล ในการพัฒนาขยายคลองส่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง อยู่ในระดับมาก (ตามตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการมีปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทานของเกษตรกร

ปัญหา	ร้อยละ				\bar{X}	แปลผล	
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			รวม
1.ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก	4.6	28.7	28.7	38.0	100	1.00	น้อย
2.ระยะเวลาในการจัดสรรน้ำไม่สัมพันธ์กับระยะเวลาที่ต้องการใช้น้ำในการเพาะปลูก	11.1	23.1	28.7	37.0	100	1.08	น้อย
3.การจัดสรรน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำไม่เหมาะสม	11.1	22.2	30.6	36.1	100	1.08	น้อย
4.ขาดเงินทุน, เครื่องจักรกลในการพัฒนาขยายคลองส่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง	59.3	25.9	11.1	3.7	100	2.41	มาก
5.ขาดความรู้ทางวิชาการในการใช้น้ำที่เหมาะสมสำหรับพืชที่ปลูก	3.7	13.0	30.6	52.8	100	0.68	น้อย
6.ทำเลที่ตั้งของพื้นที่เพาะปลูกไม่สามารถรับน้ำจากคลองชลประทาน	10.2	25.0	28.7	36.1	100	1.09	น้อย

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

0.00 - 0.75

0.76 - 1.50

1.51 - 2.25

2.26 - 3.00

การแปลความ

ไม่มีปัญหา

มีปัญหาน้อย

มีปัญหามาก

มีปัญหามาก

2.5 การส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน

2.5.1 การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน

เกษตรกรส่วนมาก ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน ดังนี้ การซ่อมแซมถนนในหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการจัดสร้างสะพาน สร้างคลองชลประทานเพื่อเป็นเส้นทางเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูก อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.0 บุตรหลานไม่ได้รับการช่วยเหลืออุปกรณ์การศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.3 ทำให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่เกิดจากการสร้างบ่อคักตะกอนดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 49.1 ได้รับคำแนะนำการปลูกพืชให้เหมาะสมตามสมรรถนะของดิน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 39.8 ได้รับพันธุ์ไม้ยืนต้น ได้แก่ มะม่วง ลำไย เพื่อปลูกทดแทนพืชไร่ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.4 สามารถยืมเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว ถั่วดำ จากทางราชการ ใช้ปลูกพืชครั้งที่ 2 ได้ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.4 ได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการทำแปลงสาธิต การฝึกอบรมของทางราชการ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.8 โดยเฉลี่ยเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง บุตรหลานของท่านได้รับการช่วยเหลืออุปกรณ์การศึกษา อยู่ในระดับไม่ได้รับประโยชน์ (ตามตารางที่

32)

ตารางที่ 32 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้าน

การได้รับประโยชน์	ร้อยละ				รวม	\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ			
1. การซ่อมแซมถนนในหมู่บ้าน	38.0	33.3	23.1	5.6	100	2.04	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการจัดสร้างสะพานสร้างคลองชลประทานเพื่อเป็นเส้นทางเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูก	38.0	33.3	22.2	6.5	100	2.03	ปานกลาง
3. บุคลากรของท่านได้รับการช่วยเหลืออุปกรณ์การศึกษา	0.9	17.6	23.1	58.3	100	0.61	ไม่ได้รับประโยชน์
4. ทำให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่เกิดจากการสร้างบ่อคักตะกอนดิน	49.1	27.8	21.3	1.9	100	2.24	ปานกลาง
5. งานส่งเสริมการเพาะปลูก							
5.1 ได้รับคำแนะนำการปลูกพืชให้เหมาะสมตามสมรรถนะของดิน	39.8	28.7	25.0	6.5	100	2.02	ปานกลาง
5.2 ได้รับพันธุ์ไม้ยืนต้น ไม้แก่ มะม่วง ลำไยเพื่อปลูกทดแทนพืชไร่	44.4	25.9	23.1	6.5	100	2.08	ปานกลาง
5.3 สามารถยืมเมล็ดพันธุ์ ถั่วเขียวถั่วดำจากทางราชการใช้ปลูกพืชครั้งที่ 2 ได้	45.4	31.5	18.5	4.6	100	2.18	ปานกลาง
5.4 ได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการทำแปลงสาธิต การฝึกอบรมของทางราชการ	52.8	21.3	20.4	5.6	100	2.21	ปานกลาง

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความ
	0.00 - 0.75	ไม่ได้รับประโยชน์
	0.76 - 1.50	ได้รับประโยชน์น้อย
	1.51 - 2.25	ได้รับประโยชน์ปานกลาง
	2.26 - 3.00	ได้รับประโยชน์มาก

8. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

3.1 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

เกษตรกรส่วนมากมีความคิดเห็นต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับมาก ดังนี้ โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 63.9 โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของดิน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ให้มีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 60.2 การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.3 มีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัดระบบชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 43.5 โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน ได้ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 67.6 โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องมีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัดระบบชลประทาน อยู่ในระดับปานกลาง (ตามตารางที่ 33)

ตารางที่ 88 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ความคิดเห็น	ร้อยละ				\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
1. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร	63.9	25.9	10.2	100	2.54	มาก
2. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของดิน	63.0	25.9	11.1	100	2.52	มาก
3. ประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์	60.2	23.1	16.7	100	2.43	มาก
4. การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	71.3	17.6	11.1	100	2.60	มาก
5. มีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัดระบบชลประทาน	43.5	41.7	14.8	100	2.29	ปานกลาง
6. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน	67.6	25.9	6.5	100	2.61	มาก

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

1.00 - 1.66

1.67 - 2.33

2.34 - 3.00

การแปลความ

น้อย

ปานกลาง

มาก

3.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนมากมีความคิดเห็นต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน ดังนี้ โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0 โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของดิน ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 60.0 ประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์ ในระดับปานกลางและน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.0 การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ในระดับปานกลางและน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัดระบบชลประทาน ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.0 โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0 โดยเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์ การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น อยู่ในระดับน้อย มีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัดระบบชลประทาน อยู่ในระดับปานกลาง (ตามตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่โครงการ
ที่มีต่อโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

ความคิดเห็น	ร้อยละ				\bar{X}	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
1. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ ดินของเกษตรกร	80.0	20.0	-	100	2.80	มาก
2. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินสามารถ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลาย ของดิน	60.0	40.0	-	100	2.60	มาก
3. ประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับการ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์	-	50.0	50.0	100	1.50	น้อย
4. การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้าน พัฒนาที่ดินทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	-	50.0	50.0	100	1.50	น้อย
5. มีน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกจากการจัด ระบบชลประทาน	-	60.0	40.0	100	1.60	ปานกลาง
6. โครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินได้ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน	80.0	20.0	-	100	2.80	มาก

หมายเหตุ : เกณฑ์การเปรียบเทียบ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

1.00 - 1.66

1.67 - 2.33

2.34 - 3.00

การแปลความ

น้อย

ปานกลาง

มาก